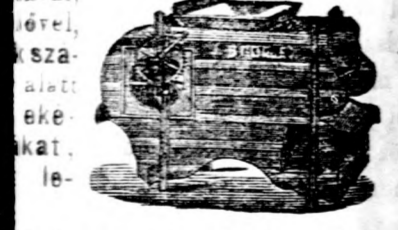

Utolsó árfolyam	
penz	ár
magy. k. bank.	101.25 101.50
sbirtokos. föld-int.	101.50 102.
mbsegek.	
mel vasut.	96. — 96.50
dombv. zak. v.	91.75 92.50
dajoz. társ.	
vasut.	91. — 91.50
1874. k. b.	91. — 91.50
vasut. (szüst)	
szühd.	102.50 104.
szühd.-épület	87. — 98.
orszjegyek.	
vezet.	175.50 176.50
egy.	40. — 41. —
	18. — 19. —
	38.50 39.50
demek.	
563	5.63 5.65
arany	9.55 9.57
	9.55 9.57
100 márk.	58.70 58.80
ama (3 óra)	
00 nem. bir. m.	58.70 58.80
00 nod. trézt.	
00 leubert.	47.70 47.80
00 frankert.	47.70 47.80
00 font sterl.	120.20 120.40
arfo yamok.	
dék	117.50
stelbank	361. —
lezsam b.	164. —
	368. —
k	
kólcson	116. —

SEF

BUDAPESTEN.
RAKTAR váci-körút 68. sz.

... gyártmányait mint

... gazdasági gépek

... fogadok el. Reményem, elég ...
... szülőik valamint a tanügy-
... akaró figyelmébe ajánlva ma-
... dtam teljes tisztelettel.
... teljes ellátás és tanítá-
... ak.

Deési Sável Ida.
okl. kézimunka s ipar-
tanítónő.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpíacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségnél. Egyébütt a postahiva-
talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczen - vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petitorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alk. szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény
minden petit sora 16 kr.
Négy- vagy bérmentetlennel beiktudott
késiratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyasintán k á z i r a t o k n e m a d a t n a k
v i a s s a .

Miniszteri eskü.

Sok dolog van Magyarországon, mit nehéz megérteni, de mit mindazonáltal megszoktunk, sőt egészen természetesnek találunk. Ilyen mindenek felett a miniszteri eskü.

Az alkotmányos élet természete megkívánja, hogy minden dolog, még azok is, melyek a külügyek vezetése körül történnek, lehetőleg nyíltan történjenek. Megkívánja a mai társadalom, hogy mindaz a mi az ő érdekében történik, vagy az ő érdekei ellen végeztek, tudomására hozassék, sőt eleve megkérdetessék, ha valjon mit tart róla? Igen helyesen, ha a kormányzat költségeit a néptől szedik be, ugyanannak a népnek joga van azt is tudni, hogy mi célra fogják azt fordítani. És joga van követelni, hogy ismertessék meg a kormányzat módjaival, ismertessék meg a tényezőkkel.

Van-e a kormányzatra befolyása a miniszteri eskünek? Bizonyára van, és pedig nem kis jelentőségű. A szolgálta kötelezhető, melyeket szolgálta lépésének pillanatában elvállalt, többet követelni tőle nem lehet, s ha kevesebbet teljesít, a gazdának joga van őt elcsapni, vagy büntetni.

Magyarország legmagasabb rangú szolgálta a miniszterek, a király vezetése alatt.

Ismerjük-e a feltételeket, melyeknek alapján szegődnek ők? Nem!

A koronás uralkodó, midőn elfoglalja biboros trónját, egy sík közepén álló halomra lovagol, a világ négy tája felé sujt szent István régi kardjával, és fogadást tesz isten és

a néptömeg előtt, hogy bárhonnan jöjjön vész a hazára, avval az ő karddal, azzal az ő erélylyel melyet ahoz századok története fűzött, fogja védeni a hazát. A király midőn trónra lép s fejére teszi a szent koronát, a hercegprimás után elmondja a koronázási esküt az oltár előtt, temérdek ember jelenlétében, füle hallattára, az ország zászlószí, mánásai s a nép képviselői előtt. Mindenki hallhatja mily feltételek mellett lépett a királyi székbe, s ezzel el van ismerve a jog, hogy mindenkinek szabad szót emelni, ha a feltételek meg nem tartatnának.

Ez a helyes, ez a valóban alkotmányos. És vajon, ha a király nyíltan esküszik, miért kell a minisztereknek, a nemzet és király szolgálta titokban, egyoldalul esküdni? Szerencsére még eddig világos feleletet nem adott erre a 67-től kezdődött újabb alkotmányos korszak. Feleletet nem adott a mult, de lehet, hogy a jövő adni fog. És az a felelet alig ha leend kielégítő.

Minisztereink eddigi magaviselete legalább arra vall. Fordultak elő már eddiggelé is nagyfontosságú nemzeti kérdések, hol a miniszteri nyomás alatt nem a nemzet kívánása és érdekei szerint történt a megoldás. Ennek máshol magyarázatát nem tudjuk találni, mint a titokban tett miniszteri esküben. Nincsen teljes bizonyosságunk, csak a tényekre alapított, a tiszta logika szerint levezethető vélekedésünk. Mindamellett bátran állíthatjuk, hogy igazunk van.

Ne adja az ég, hogy igazságunk mellett kézzel fogható keserőségek beszéljenek, de ha oda kerül, a té-

nyek csak mellettünk nyilatkozhatnak. —

Szabad-e alkotmányos államban odáig engedni a dolgot? Nem! Ha a kormányzatban és törvényhozában nincs meg az ösztön, a törekvés, megszüntetni e visszás állapotot, a társadalomnak, a népeknek kell azt követelni, s minden befolyását érvényre emelni, ha szükséges hatványozni azt, hogy így el legyen simítva a hiány, be legyen alkotmányunk e részén töltve az ür.

Ha felülről nem kezdeményezik, alólól kell oda hatni, hogy utolsó legyen a hír Magyarországon: „N. N. miniszter T. T. miniszter jelenlétében ma letette az esküt ő felsége kezébe.“ —

A nemzetnek joga van tudni, mire esküsznek miniszterei, s a nemzetnek joga van követelni, hogy ez az eskü nyilvános legyen.

A képviselőház tegnapi ülésében Mocsáry Lajos interpellált a pozsony-megyei rögtön ítélő bíróság tárgyában. A min. elnök válaszáat a kormánypart s a mérsékelt ellenzék egy része tudomásul vette. A mérsékelt ellenzékbeli Apponyi Albert gr. és Szilágyi Dezső nem vették tudomásul a min. elnöki választ.

A tiszta eszlári ügyben. most nagyfontosságú tanácskozások tartatnak Budapesten. Itt van Kornis tsvzéki elnök, Havas kir. ügyész, kikkel mind a főügyész mind az igazságügyminiszter s a miniszterelnök értekezleteket tart. Valószínű, hogy az ügyesség részéről történendő indítványok most állapíthatnak meg. A képviselőház holnap fogja tárgyalni a tiszta eszlári ügyet. A kormánypartból Cserná-

tony Lajos, a szélsőbalról Ónody Géza interpellálnak holnap a tiszta eszlári ügyben; a kormány részéről, mint hírlík, ez interpellációkra, azonnal megadatik a válasz.

A Petőfi szobor leleplezése.

Minél inkább közeledik október 15-ike, mely napon a halhatatlan költő szobrát a megfelelő ünnepélyességek között le fogják leplezni, annál bizonyosabbra vehető hogy az ünnepély fényes és impozáns lesz. Az ország minden részéről, minden városból küldöttek rándulnak fel a fővárosba, hogy koszorúkat letegyék a nagy költő szobrának talapzatára és országos jelleggel kölcsönözzenek az ünnepélynek.

Országgyűlési levél.

(Október 10-én.)
Ma már élénkíteni kezd a hangulat. A mai ülésben interpellációk is tétettek; Polonyi Géza a vasuti hidak, Mocsáry Lajos pedig a pozsony-megyei statárium ügyében vonták kérdőre a minisztereket.

Polonyi Géza interpellációjában a szolnoki hid mielőbbi lerombolását, s helyette szilárd vashid építését sürgette.

Kemény Gábor miniszter azt feleli, hogy a szolnoki hid a legszilárdabb (!) egyike.

S a ház tudomásul vette a választ. Nagyobb érdeklődést keltett Mocsáry interpellációja a miniszterelnökhöz. —

A pozsonyi statárium.

Mocsáry Lajos a Pozsony-megyére elrendelt rögtönítélő bíróság tárgyában kíván interpellációt intézni a belügy-miniszterhez. A miniszteriumnak erre vonatkozó rendelete közöltetett a lapokban s hogy létezik, megerősített a pozsony-megyei főispánnak az ottani közigazgatási bizottságban tett nyilatkozata által. Kér-

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Danton és Marat.

(DUMAS SÁNDOR „Ingenué“ című történelmi regényéből.)

HARMADIK RÉSZ.

XI.
A regény bonyolódik.

Cecilie asztalánál két nő rokonát találtam, a kikkel csaknem mit se gondolt, úgy hogy láttam, hogy szokása a hercegnőnek, miszerint vendégeiért mi kényszerítőt sem szenved; de az ebéd harmada felé, elkezdte Cecilia, a nékiül, hogy a jelenlevőkkel foglalkoznék, kérdézősködéseit s én is elkezdtem válaszaimat. Sok határozatlant vettem észre azonban, sok féltelenséget kívánásában; ezen különféle tanulmányok halmazában oly nevesítés követelés volt az általami tudományoságra, hogy feltettem magamban, hogy ha szabadabbá leszek vele, a munkát rendezem. és őt kényszeritem, hogy a papíron minden tudományoknak legalább a főtartalmát határozza meg, melyeket beszélgetve megfognak érinteni, egyszersmind azt is elhatározzam, hogy szótárakat és grammatikákat vásároltatok, de mielőtt e terv ajánlatba hozatott, már hasztalan lón.

„Hogyan? — kérdezé Danton.

„Igen; nem is gondolhatja ön, hogy mi történt?”

„Hát mi történt?”
„Az történt, hogy a sétalovaglás, ebéd, társalgások és akadémiai ülések egy hónapjának eltelte után, — jól meg értse ön, egy hónap mulva, Obinska kisasszony egy szép reggelen, miatt reggeliztünk, legutóbb franczia nyelven így szólt hozzám:

„Pál ur! — engem is Pálnak hívnak, mint a Bernardie de Saint Pierre hőst — „Pál ur, miután a francziát és az angolt tudom és értem; más nyelvro menjünk által.

„Hogyan? — kiáltá Danton.
„Egészen megvoltam lepelve.“
„Az ördögöt — elhiszem, hogy azt merészelte önnek mondani, és mondhatta azt? ...“

„Mondhatta és igazsága volt azt mondani; mert, valóban egy hónap mulva az angol és franczia nyelvekben csaknem épen oly hatalmas volt, mint én; minden szót reptiben tanult meg, s oly könyvtéssel jött ki, minőt a szláv nyelvgyakorlata, megakozása bizonyos népeknek eszakkon ad, s ha egyszer aztán kimondattak akkor agyveleje egyik tartályába látszott azokat bezárni, honnét csak alkalmilag jöttek ki ismét. A latin nyelv arra szolgált neki, hogy én mindon franczia és angol tételt, melyet megkellene tanulnia, kimondassam és ismételjem, a mit már egyszer előtte mondottam, épen oly mélyen be volt véve szellemébe mint a zenekota az ónba magát bevési. Ezen egész vegyü-

lete a látszólag össze nem függő kérdéseknek titkos tanulmányainak s belső kiszámításainak eredménye volt. A választ melyet neki adtam, oly ragyogás volt, mely részére egy husz mertföldnyi láthatárt világított meg, ama bányaműveshez hasonlított kik egy kis lyukat furnak a roppant nagy kőbe egy pár fekete magot beletesznek s odább állnak: hirtelen egy láng lobban el, egy dörögés hallatszik, egy borzasztó nagy kögerend leválik s lehenger, melyet husz ember, husz nap alatt le nem tört volna.

Ezen munka tömeget componálta Czeccilia egy hónap alatt, ezer millió egyeniségekbeli, melyeknek darabról darabra való összehalmozására nekem, az ügyesség (routine) állatjának nekem a szervezeti anyagának (materie) nekem az otromba természetnek, huszszentdöre lett volna szükségem, pedig dicsekedhetem azzal, hogy elég értelmes vagyok.

„Abból a mit az ember e nőnek egyszer mondott, semmit se felejtett el többé, ha körmondatt — egész oldal, — egy fejezet vagy egész kötet volt is az! Oly nővendék volt ez kedvesem, a kivel dolgom volt. — Mit mond ön erre?”

„Hitemre mondom, — én tudom igazán, hogy mit mondjak; felelé Danton, de mégis tudom, hogy mit érzett, s ez nagyon hasonlít a caodálkozashoz.“

„Magában értetik, — folytató tovább Marat, — „Obinska kisasszony, bár mily büszke volt, mégis háladatos volt, hogy én neki hiúságát illetőleg oly dait tudtam szerezni; csak hogy nem nyil-

vánította örömet, mint másoknál történt volna, egy közönséges asszonynál például a gyöngédség megkettőztetése által, melyet ő részemre oly félelmissé tett volt; nem, Obinska kisasszony sem többé sem kevésbé nem volt kellemetlenebb, „mint eleitől fogva volt.“

„Ej! — mondá Danton — „akkor igen szeretném tudni, hogy változásáról mit vesz ön észre ha nem változott.“

„Kedves satyrikusom! jusson eszébe jól: hogy a nők szélsők, tulzók mindenben! Cecilia olyan volt mint mások, azaz még több mint mások a lengyel arisztokraták ferelmes kevelységével felruházva. Ő észrevette, hogy minő benyomást tett reám, s ez elég volt neki.“

„Ah! Ő benyomást tett önre? — mondá Danton.

„Nem tagadom.“

„No! No! a regény bonyolódik.“

„Talan! — de kérem engedje, hogy folytassam, — már soká tart s az óra telik.“ —

„Az ő atyját nagy vonásokkal festettem le ön előtt! Ismerne kell önnek a leányát is.“ Nem kevésbé tájfastó ön, hogy magának egy vidéket, egy kastélyt, egy várost ne képzelhessen. Gondolja meg tehát, hogy részemre, egy 26 éves ifju részére, — gondolja meg, hogy mi volt a tavasz mi volt a nyár, e társaság közepette, mindezen gazdagság, szépség és szellemi mámorok között eltöltve.“

(Folyt. köv.)

dése arra vonatkozik, mi indította a belügyminisztert az eddigi törvényes gyakorlatból való eltérése, hogy nem várta be a törvényhatóság kérelmét, hanem saját maga rendelte el a statáriumot? Az 1848 előtti azutáni eljárás mindig az volt, hogy a megye ha szükségesnek látta rendkívüli intézkedések alkalmazását a község és nyugalom helyreállítására, folyamodott a kormányhoz statáriumért, mely azt, megfontolván az indokokat, elrendelte, vagy a kérelmet megtagadta.

Nézete szerint a község és rend fenntartása első sorban a törvényhatóságokat illeti, s a kormány feladata csak abban áll, hogy a törvényhatóságoknak, ha ezek ereje elégtelen, a szükséges eszközöket rendelkezésükre bocsássa.

Ezek közé tartozik a statárium is, mely csak azon esetben szokott elrendeltni, ha valamely vidéken bizonyos bűnök rendkívül elharapóztak, úgy, hogy a büntető eljárás rendes eszközei nem elégségesek ezen bűnök megtorlására.

De nézete szerint a polgári rögtönítélő bíróság, eltérőleg a katonaitól, nem épen arra való, hogy valamely támadt mozgalmat azonnal elfojtsa, vagy visszatoroljon, hanem leginkább az esetben alkalmas ennek a használata, ha valamely vidéken, valamely megyében annyira elharapódzott bizonyos, a szabadságot veszélyeztető bűnök gyakorlása, hogy annak gyökeres kiirtására ily rendkívüli eszköz szükséges.

A statárium tekintetében tehát — így folytatja — nézetem szerint a kormánynak nem az a feladata, hogy a törvényhatóságokra mintegy rákötődjék, hanem hogy törvényhatóságoknak, ha ez iránti kérelmüket indokoltnak találja, megadja, — vagy megtagadja, ha azt véli, hogy nincs eléggé indokolta azon nagyfotosságu lépés, hogy a rendes fenyítő eljárási formák megelőzésével a polgárok jogbiztonsága és esetleg élete is veszélyeztessék, a mi a rögtönítélő bíróságnál egyáltalán nincs kizárva.

Az hiszem tehát, mindenestre agályos a t. belügyminiszter ur azon eljárása, hogy Pozsonymegyére nézve a rögtönítélő bíróságot elrendelte anélkül, hogy a megye előterjesztéséből meggyőződhetett volna arról, vajon ezen fontos rendszabály elrendelése mulhatatlanul szükséges-e vagy nem.

Aggályos mindenekelőtt azért, mert ha bevettének azon szokás, hogy a törvényhatóságok részéről való előleges megkeresés nélkül a kormány motu proprio rendeli el a rögtönítélő bíróságot, könnyen megtörténhetnek, és gyakran előfordulna az eset, hogy a kormány maga felülgészti a személyes szabadságot és a jogbiztonság azon fontos garanciáját, mely a rendes bírói eljárásban fekszik.

De továbbá az ily eljárás zavarólag hat a közigazgatás vezetésére is, mert természetesen, hogy a vidéki hatóságoknak maguknak kell legjobban ismerniök a körülményeket és nem lehetne többé szabadon intézkedniök a közbéke, csend és rend fenntartása érdekében, ha a kormány ily eljárással beavatkozik. Az ily beavatkozás tehát csontítja a törvényhatóságok jogkörét is, mert a törvényhatóságoknak köteleessége levén a község és rend fenntartása, ebből folyik, hogy joguk is megtenni a azon intézkedéseket, melyek ezen köteleességük teljesítésére nézetük szerint a legcélszerűbbek; mindannak dacára is, — mondom — hogy aggályosnak tartom és pedig több tekintetben, a t. belügyminiszter ur kérdés alatt levő eljárását, én egyelőre erre vonatkozólag kárhordató véleményem nem kívánok mondani. Meglehet, hogy vannak egészen rendkívüli körülmények, melyek a rendkívüli eljárást indokolják.

Mindenekelőtt tehát bátor vagyok hozzá azon tiszteletteljes kérdést intézni, méltóztassék megmondani, mi indította arra, hogy Pozsony vármegyére nézve a nélkül, hogy a megye ezt kérdezte volna, a rögtönítélő bíróságot elrendelte?

Interpellációm következőképen hangzik: „Mi indította a miniszter urat arra, hogy Pozsonymegyében a rögtönítélő bíróságot elrendelje a nélkül, hogy a törvényhatóság azt kérte volna? (Helyesítés a szélső balon.)

Tiszta Kálmán azonnal felel az interpellációra. A kormánynak — úgy mond — kötelessége a rend felett öröködni. S ő hasonló alkalommal jövőre is azt tenné, amit tett.

Mocsáry Lajos: Nagyon sajnálja a miniszter azon nyilatkozatát, hogy ő jövőre is úgy fog, ha azon helyen ül, eljárni, mint eddig eljár. Ha ezt nem mondta volna, hajlandó lenne enyhítő körülménynek tulajdonítani azt, amit a pozsonyme-

gyei főispán e rendeletre vonatkozólag mondott, hogy t. i. tévedésen alapult annak expediálása és az ő figyelmeztetésére azután a kormány nem is kívánta annak kihirdetését. Öhajította volna figyelembe venni ezen enyhítő körülményt, de miután a belügyminiszter nyilatkozatában, fájdalom, javíthatatlanságot lát nem veszi tudomásul a választ, hanem azt napirendre kéri tűzteni. (Helyesítés a bal- és szélső baloldalon.)

A kérdés szavazására bocsáttatván, a ház többsége a választ tudomásul vette.

Egy kis irodalmi polemia.

— Körössy Antal urnak. —

Debreczen, okt. 11.

Bizonyos mértékben érzékenyek lenni: nem baj; túlérzékenyek lenni: hiba. Engedjen meg Körössy Antal ur, ha „Egy kis irodalmi polemia” cím alatt a „Debr. Ell.” tegnapi számában közölték cikkek által tanusított eljárása folytán önt ily hibában sanyleni látjuk. Kétszeres beszámítás alá esik pedig e hiba épen egy tanítónál, kinek lehetőleg higgyünk, főképen minden szenvedélyességtől mentnek, s kiválólag pedig türelmesnek kell lennie.

Körössy ur ezen elengedhetlen követelmények egyikével sem látszik birni, mert imént kiadott földrajzának külső címlapjára általunk tett, egyáltalában nem sértő, de részünkről jogosult megjegyzésért jupiteri haragra lobbant, s e haragjának hirlapi cikkekben is sietett csakhamar kifejezést adni. Sajnáljuk ezt, már csak azért is, mert a polemiára válaszul kötelesek lennünk, holott tudjuk, hogy ezzel sem a közönségnek nem szerzünk gyönyört, sem pedig Körössy urnak megnyugtatást.

Megjelent egy könyv; beklüdtett szerkesztőségünkben, kétségkívül ismertetés céljából. Az ismertetés előtt — mint hogy erre hosszabb idő kívánatik — szemünkbe ötlött a könyv nyelvtanilag hibás külső címe, s ezt eleve megróttuk. Noha a megjegyzés a mű tartalmára nem vonatkozott, s így ennek becséből le nem vont; s noha szerző kijelenti, hogy a külső címről megállapításában semmi „része” nem volt, hanem hogy azt a kiadó ifjú Csáthy Károly önkényűleg cselekedte, még is a helyett hogy a kiadó jajtult volna fel, a megjegyzésből a szerző olvasott ki magára nézve felségértést, s azt elengedő alappal tartja egy — legfeljebb szánalmat keltő — „irodalmi polemia” megírására, melyben magát babár a sorok közt csalhatatlannak, a megjegyzés íróját nyeglének, föltételesnek, tudatlannak mondja, (s a mint az eredetileg hozzátk beklüdtött nyilatkozatban megírva volt) a „Debreczen” szerkesztőségéből azonnal elbocsátandónak tanácsolja.

Mielőtt a szerkesztő ur ezen, bizonyára Körössy ur jó indulatából származó tanácsot megfogadja, s mielőtt ennél fogva (a jóvendőbeli földrajz-írók öröme) a katasztrófa bekövetkezik; szabadon meg egyezzer, az „egy kis irodalmi polemia”, rá pár megjegyzést tenni. Körössy ur azt írja, hogy munkáját a kiadó a „Debreczen” szerkesztőségébe tudta és akarata nélkül küldte be. Ebből azt következtetjük, hogy szerkesztő a könyv megjelenését a közönségnek tudtul adni nem öhajította, legalább hirlap útján nem. Tehát véka alá akarta rejteni szerzőmennyét. Miért? Talán félt a nyilvánosságtól? Avagy azt a nézetet táplálja, hogy műve oly ne nyúl hozzá virág, hogy arról csak azok, kiknek számára íratott, az elemi iskolás gyerekek mondhasanak bírálatot? Mi nem tudjuk, de kifejezett nézetei erre látszanak következtetni.

A címről használata egyébként nem szokatlan, írja Körössy ur, s hivatkozik Darwin, Thome, Reclus, Topinard stb. világhírű írók műveire. Ez aztán sajátosság! Körössy ur cikke elején maga is „valóban nem szabatosnak”, tehát hibásnak tartja munkája címről, alább pedig már ezen nagynevű írók műveinek hasonló címről akarja azt helyesnek bizonyítani, mintegy tetszelegve akarván magát azokkal összehasonlítani. Mi a mennyire a különbséget ezen nagynevű írók és Körössy Antal között megtalálni tudjuk, (mert hiszen az a Darwin minden előnyöm nélkül kutató lángelmével. — csak a korcsok mivélődséi fokát véve tekintetbe, — kereste az ember eredetét, az embriót, míg Körössy ur egy már kész munkát osztott fel kérdésekre) épen annyira nem találunk különbséget azon írók műveinek címről és a „Körössy Antal földrajz” címről között. Mind egyik egyaránt hibás; s ha a könyvirodalom terén a címek ily módon használata nem szokatlan, az csak azt bizonyítja,

hogy egy oly nyelvhibába lett s z o k á s o s á téve, mely ellen és melynek ki-tüszbölésére első sorban maguknak a könyvirodalmi költőknek kellene törekedni.

Ha már állítolag a kiadó által elkövetett hiba bírálatáért is ennyire felcsattan Körössy ur, vajlon mi következik, ha maga a mű jön bírálat alá és a bírálat nem talál kedvező lenni? Egyébiránt hajlandók vagyunk azt hinni, hogy Körössy urnak az Ellenőrben megjelent cikke nem akart egyéb lenni reallnál a saját műve mellett. Szja ma olyan világban élünk már, mikor minduntalan ezt olvassuk, „hald, lásd és csudáld!”

Körössy ur a hirlapiról hívatásról is kíván oktatást adni az érintett megjegyzés írójának. Ez helyes. De talán az is helyes és méltányos kívánság volna, hogy oly tanítók, kik az oktatás adáshoz jöhetnek hozzá, csak azon a téren érvenyesítsék tanításukat, melyen valódi hivatással bírnak, nehogy a korlátokat átlépve, a maga hátrányára is, de főleg a nagy közönség bosszantására kontárkává váljanak.

Enyit szükségesnek tartottunk a „Körössy Antal földrajz” részletes ismertetése előtt, s válasszul az „Egy kis irodalmi polemia” című cikkre elmondani.

Egy pártolásra méltó irodalmi válsalat.

A „Regényvilág” e kiváló szépirodalmi lapunk most megjelent I-ső számával fennállásának III ik évfolyamába lép. Öszinte örömmel üdvözöljük e derék hazafias vállalatot jelenlegi díszesebb és szebb alakban. Az eszme, mely a „Regényvilág” létrehozásánál a kiadók szeme előtt lebegett, t. i. a pangó szépirodalomnak egy kis lendületet adni — örömmel konstatalhatjuk — kezd testté válni. Legjelenebb íróink fölébredve lankadt tepe-désükből oly hévvel és örömmel láttak hozzá a munkálkodáshoz, hogy rövid idő alatt tárgyalanná vált egyik része ama panasznak, mely szépirodalmunk hanyatlásáról uton úfelen hangzogatott. Most még csak az van bátra, hogy a panasz másik és nem kevésbé jelentékeny része, mely a közönségnek a szépirodalommal szemben tanusított közönyösségéről szól, rövid időn szintén eltűnjék hirlapjaink hasábjairól, irodalmi társaságaink gyűléseiről. És e tekintetben fordulnak most ismét a művelt közönséghez a válsalat kiadói, fordulnak különösen a szépirodalom legbuzgóbb pártolóihoz, a művelt magyar hölgyekhez avval a kéressel, támogassák őket abban a törekvésben, melynek célja a széppróza iránti fogékonytást föléleszteni és hazai irodalmunk részére megnyerni mindazokat az elemeket, melyek szemleli szórakozás céljából eddig nagybárra a regényirodalom külföldi jórészt annak is legselejtebb termékeihez fordultak. A most meginduló III. évfolyamban a „Regényvilág” közöni fogja Jókai Mór „Minden poklokon keresztül” cz. nagybőr regényét, melynek tárgya a keresztos háborúk idejéből van merítve. Budai László eredeti képeivel illusztrálva: Mikszáth Kálmán, „A mi hőseink” cz. rajzkiadvány, melyben a jeles író a palócznép nagy hőseinek vak Záhony és Gracának rajzát adja az ő szokott és annyira kedvelt humoros leírás modorában. Dörre Tivadar eredeti képeivel, és Beniczky-Bajza Lenke jeles írónők „Tévesztett utak” cz. magyar társadalmi regényét és a világhírű humorista Mark Twain legújabb művét. „Koldus és királyfi” cz. robinsonádját Fái J. Béla gondos fordításában, gyönyörű képekkel illusztrálva. Ezeknek befejeztével közöni fogja: Mikszáth Kálmán, jeles írók „Az utolsó kaloda” cz. humoros regényét, az elbeszéléseiről híres elbeszélő első regényét: Véka Lajos jeles regényirónk „Palibácsi” cz. új társadalmi regényét; Ötvös Adolf, jeles kritikusunk első szépirodalmi művét „Himfy halála” cz. regényét; Gabányi Árpád, „Egy krajzár emlék iratai” cz. humoros novella ciklusát. Ezeket kívül a legújabb és legki valóbb világirodalmi regények lát-nak napvilágot a „Regényvilág”-ban, mely apróbb tárcakölteményeivel és változatos tartalmával mindenképen a művelt közönség jogos igényeit kielégíteni. — Daczára kiváló jeles tartalmának és szép kiállításnak a „Regényvilág” a legolcsóbb magyar szépirodalmi közlöny. Egy-egy füzet ára 15 kr. Előfizetési ára egész évre 7 f 80 kr. félévre 3 f 90 kr., negyed évre 1 f 95 kr. Szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a kiadók a közönség óhajának megfelelően — a „Regényvilág”-got ezentul illusztrálva adják ki és reméljük, hogy a művelt magyar közönség megérdemelt pártfogásban fogja részesíteni e

kiváló szépirodalmi közlönyt. Még azt je-gyezzük meg, hogy a kiadóhivatal (Révai Testvérek könyvkereskedése Budapest: utca 2. sz.) kívánatra bárkinek szívesen rajzot. —

Hírek.

[A fővárosból.]

× **Eszlári ügy.** A Nyiregyháziú visszátért Havas államügyész és Kozma államügyész tegnap folytatták értekezését a tiszta eszlári ügyben fontos nézeteltérés merült fel közöttük. Kozma ugyanis az eddigiek alapján akarja megtenni a vád aláhelyezési indítványát, eliben Havas azon véleményben van, hogy a vizsgálat kiegészítése rendelőndő el. A foglyok legnagyobb része szabadon fog bocsáttatni s végtárgyalás legfeljebb három vagy négy ellen lesz.

× **Hétfői lapok ellen** megindult mozgalom eredményre vezetett. Urvary Lajos ur, orsz. képviselő a hirlapiról egylet alelnöke, ugyanis odanyilatkozott, hogy hétfői lapok már a jövő héttől kezdve nem jelennek meg. — A vasárnapi munkaszünetnek különben már semmi sem áll utjában, miután a kiadók mindanyian meg egyeztek abban, hogy hétfőn reggel nem adnak lapot.

UJDONSÁGOK.

* **Huszárok érkeztek** tegnap és ma délelőtt városunkba. Az itt állomáso-zandó 15-ik számú Pály huszárezred szá-daihoz tartoznak ezek, akik részint Debreczenben, részint pedig azon környékeken helyesgekben lesznek elzálássalva, a hol a 16 ik huszárezred volt. — Holnap érkezik meg az ezred utolsó százada. —

* **Esküvő.** Oláh Károly Hajdu-megye derék fiatal jegyzője, es. tart. had-nagy, szombaton vezette eltarhoz Földesen özv. Bogdán Zsigmondné urnó egyik kedves leányát. Fogadja az új pár szerencse kívánatainkat.

* **Antisemiták üzemeket jelentenek.** Verseczről. Zsidóellenes röpiratok és falragaszok terjesztettek. Rablási kísérletek is történtek, de Hofbauer polgármester erőlyes közbelégése megghusította azokat.

* **Az élve eltemetett.** Mint lapunkat értesítik, Karácson Ferenc b. újfami csész pár nappal ezelőtt udvarán egy régi vermet tisztogatott. Leszállt a gödör mélyébe s itt munkája annyira elfoglalta, hogy nem vette észre a feje fölé tornyosuló vést. A verem meglazult falai ugyanis csendesen elváltak s maguk alá temeték a szerencsétlent. Mire eltávolíthaták a reá zuhant földréteget, már rég halott volt. A szegény ember 5 kis gyermeket hagyott maga után.

* **A névmagyarosítás ügyében.** A központi névmagyarosító társaság értesíti a szülöket, hogy jövőben a névmagyarosítás csak abban az esetben engedtetik meg, ha egy szülőnek valamennyi gyermeke megmagyarosítja nevét.

* **A hus ára** mátol kezdve következőleg lett megállapítva: 46 kr. Rácz Györgynél czeleged utca, csapó utca 10-ik és Rózsater 6-ik szám alatt. Minden többi mézarszékben pedig 50 kr.

* **A könnyű takaró.** X. színésző mindig dicsekedett erényeivel egy ifju előtt, kit komoly udvarlónak akart meg-ragasztani. Az ifju ur nem egyszer tett kifogást szive bálványának magaviselele ellen, mire a védelem rendszerint az volt, hogy a művészet papnője „erényeibe burkolózott”. A napokban náthát kapott ő nagysága. — Hja, mondá az ifju ur, így jár a ki könnyedén burkolja magát!

* **Sülyedés.** Mindenki emlékszik talán városunkban bizonyos K h o n nevű ruhakereskedőre, kinek jöbrü tüzete nem régen egyike volt a legkeresettebbeknek. Tiszteessége ár és becsületes munka jellemzők a vezetése alatti tüzletet. Hogy hogy nem, megbukott. Most egy ócska zaibvásári árukból alkotott tüzletben található fel a hajdan becsült tüzlet-ember. Valami Grossbändler S. Kassáról világbolondító szembetsző banda lépnek állítja ki garasos tüzletbe, hogy hajdani jóhiszemű vevőt becsalogassa s a régi bizalom alapján befoghassa. Óva intjük olvasóinkat, hogy e bélyeges czeget lehetőleg kerüljék,

egy a jelen, mint a csak csendes vértöké által felzavartatni né * **A baptisták** állított statisztikai k gyarországban összes és pedig Budapestén Liptó-Szt-Miklóson Ujvidéken 12, Feket toron 3, A baptisták csak a tényleg áttér ken kívül több ezer * **Szerencsét** stürgönyzik tegnapról postagözös Cay Rad jétörést a köd okoz gényesség és a postá mentettek, és St. Jo a német konzul ör félnek, hogy a hajó jesen oda vész.

* **Akik soksz** ak ajánljuk figyelm szakkeleti vasut vez vonalaira szóló és jé 1 jétől december 31 jegyeket fog kiadni írt, a III-ik osztályr andó ár mellett. — vasut vezérigazgató ramodásra melyben lépezett — látogató mellettkendő — d ve fognak az illetők vebb felvilágosítások vány mintajai a mag minden állomásán di

* **Szüret a** ben. Telegdy K. Lap ebben a vasári időbe kíváncsiságból közele tethet, s annak ajtóit kete betűkkel kiírva r e t t ! ! Tiszán lá Telegdy könyvkereske retel, ha a bolt ajtóit * **Pályázat.** A ifjusági egylet kebelé egyleti dalkör karmes vozván, megüresedett nőksége újbol betölte tehát mindazokat, ki kívánják, hogy eziránt Huber J. urnál jelen hol egyszersmind az tárgyában is tudomás illett karmester csak ekkor is csak hétégyébe véve.

* **Nök mint** ügyi körökben tudva dult meg az iránt, h nősen a német iskolá rövid ideig torna-gya és pedig olyképen, ho illett előadó tanár va a rendes iskolai torn kel az iskolaterembe óráig tartó testgyak az eszmét, mint kü tekintetből hasznosat szes fővárosi tanügyi különösen pedig a k testgyakorlatot az ed ben akarják tanítani. tanítónők és tanárnők köröztenek maguk k írók magukat egy re lyamon leendő részvé aláírásit ívet eddig m tanítónő és tanárnő

* **A kolozsvá** 1884 ik évre Budape gos kiállítás határide pitva nem volt, a de sági egylet, mint a h letek vezére, elhatá Debreczenben tartott zata ellenére Kolozsv az orsz. iparos ifjusá tartását fogja javasol nehogy egy, habár eg litás rendezése által Budapestre tervezett némi részben győ Azonban a dolog vál pesti orsz. kiállítás n 1885 ben fog rende debreczeni vezéregly manyi ülésében elhat nyben az 1883 ik v á r o n rendezendő kakiállításnak a

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései okt. 10.

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam	
		penz	áru			penz	áru			penz	áru
Allamadóságok.				d) Közlekedési vállalatok.							
	M. vasúti kölcsön 120 frt.	131.—	131.50	500	Alföld-fiumei vasút	445.—	460.—	6%	Pesti magy. ker. bank.	101.25	101.50
	Magy. gömöri áll. zálogl. 5%	88.50	89.—	500	Déli vasút	163.—	164.—	5%	" " Kisbirtokos. föld.-int.	101.50	102.—
	M. kel. vas. államköt. 5%	106.50	107.—	500	Északkeleti vasút	163.—	163.—	7%	" " " " "	—	—
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	115.50	119.—	160	Erdélyi vasút	147.—	148.—	6%	" " " " "	—	—
	M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	117.—	118.—	200	Győr-sopron-ebenfurti vasút	159.—	160.—	5%	Elsőbbiségek.	—	—
	Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	109.25	119.75	1600	Kassa-oderbergi v.	166.—	167.—	200	5%	Alföld-fiumei vasút	96.—
	Tiszai és szegedi kölcs. 4%	—	—	300	Magyar-galicziai vasút.	313.50	314.50	200	5%	Battaszék-dombv. zók, v.	91.75
	1871. magyar államkötvény 5%	118.60	118.90	200	Magyar nyugoti vasút	218.—	219.—	200	5%	Dunagőzhajóz. társ.	—
	1873. " " " "	98.—	98.50	200	Osztr. államvasút	—	—	300	5%	Eszakkéleti vasút. " "	91.—
	Magy. aranyjárdék adóm.	95.—	96.—	200	Pécs-baresi vasút.	—	—	100	5%	M. nyugoti v 1874 ki b.	91.—
	Földteherment. kötv. magyar	94.—	95.—	200	Osztrák dunagőzhajózási társ.	428.—	431.—	200	5%	I. erdélyi vasút v.	91.—
	Földteherm. kötv. magy. zár.	95.75	96.25	100	Budai hegypálya	535.—	540.—	100	5%	Kassa-oderb (ezüst)	91.—
	" kötv. temesi	92.—	93.—	1000	Pesti közúti vasp.	1650.—	1700.—	100	6%	B.-pesti lánczhid	103.50
	" kötv. 1867. zár.	97.25	97.50	200	e) Takarékpénztárak.	540.—	542.—	100	5%	Lloyd és tőzsde-épület	97.—
	" kötv. horvátországi	—	—	102	Országos központi	131.—	132.—	—	—	—	—
	" kötv. erdélyi	—	—	100	Pesti hazai első	—	—	—	—	—	—
	M. orsz. jel. urb. váltás. kötv.	—	—	1000	Egyesült bpesti főr.	—	—	—	—	—	—
	Szőllődezsma váltás. kötv.	—	—	200	Pesti külvárosi	—	—	—	—	—	—
	M. k. kamatozó kincst. utal.	—	—	102	f) Különböző vállalatok.	—	—	—	—	—	—
	Pestvárosi kölcs. 1870-ból 6%	104.25	104.75	100	Alagut	110.—	111.—	—	—	—	—
Bankrészevények.				g) Különböző vállalatok.							
a) Bankok.				f) Különböző vállalatok.							
200	Általános magy. mun. hitelint.	202.—	210.—	100	Franklin társulat	148.—	150.—	—	—	—	—
200	Angol-osztrák bank	121.—	122.50	150	"Franklin" társulat	650.—	653.—	—	—	—	—
100	Kisbirtok. földhitelintézete	—	—	400	Ganz-féle vasöntőde és gépgy.	400.—	405.—	—	—	—	—
80	M. általán. földh.-részv.-társ.	—	—	80	Schwind-féle szeszgyár	—	—	—	—	—	—
100	M. ált. hitelbank	303.—	303.—	20	Gyapjumoó bizom. l. m.	545.—	555.—	—	—	—	—
140	Magyar jez. hitelbank	214.—	112.—	55	Kereskedelmi épület	529.—	532.—	—	—	—	—
140	Magy. leszámítoló és pénzv.	407.50	108.—	200	Könyvnyomda "Athenum"	765.—	775.—	—	—	—	—
160	Osztrák hitelbank	309.60	309.80	100	Pesti	170.—	171.—	—	—	—	—
100	Osztr. magy. bank	825.—	828.—	400	Köszénb. és Téglagy. Drasche	119.—	121.—	—	—	—	—
600	Pesti magy. keresked. bank.	—	—	200	Salgó-tarjani kőszénbánya	149.25	149.75	—	—	—	—
b) Biztosító-társaságok.				h) Különböző vállalatok.							
500	Első m. ált. b. tars.	3550.—	3600.—	100	Schlick-féle vasöntőde	216.—	218.—	—	—	—	—
300	Pannonia viszontbiztos. társ.	1130.—	1150.—	500	Serfőződe első magyar	600.—	605.—	—	—	—	—
300	Unio viszontbizt. intézet.	—	—	200	Sertészialó	305.—	307.—	—	—	—	—
c) Gőzmalomok.				i) Különböző vállalatok.							
500	Concordia malom	455.—	460.—	200	Sóskuti kőbánya	42.—	45.—	—	—	—	—
500	Első budapesti malom	1050.—	1075.—	200	Spodium- és Csontliszt-gyár	277.—	282.—	—	—	—	—
200	Erzsébet malom atv. jog. nélkül.	169.—	170.—	200	Tégla-és més-égető ujlaki	107.—	108.—	—	—	—	—
500	Henger malom	515.—	525.—	160	Gőztéglagyár kőbányái	284.—	285.—	—	—	—	—
160	Luiza malom	205.—	207.—	Záloglevelek.							
200	Melnárok és sütők malma	324.—	326.—	5 1/2 %	magy. földh. int. pap é.	101.75	102.—	—	—	—	—
1000	Pannonia malom	930.—	950.—	5 %	" " " "	100.—	100.25	—	—	—	—
300	Victoria malom	350.—	350.—	4 1/2 %	" " " "	94.50	95.—	—	—	—	—
				5 %	" " " "	116.75	120.—	—	—	—	—
				5 1/2 %	" " " "	101.25	101.50	—	—	—	—
				6 %	jezálogbank	—	—	—	—	—	—
				5 1/2 %	alt. 10 dh.-r.-társ.	—	—	—	—	—	—
				5 1/2 %	" " " "	—	—	—	—	—	—

1882. XIV. év
Első...
Helyben...
Egy évre 10 frt. N...
Fél évre 5...
Előzetési pénz...
főpiacz, VECSEY...
kiszárolásba b...
Előfizet...
TELEGI K. LA...
KAROLY könyvk...
szerkesztőségél, P...
talo

Ügyes kor
„Jövőre is az...
tettem.” Ezt felelt...
mán belügyminiszter...
elő azon interpe...
totta a miniszter...
Pozsonymegyében...
róságot elrendelje...
a törvényhatóság...
na? ” Es eihisszük...
tenné, de nem a...
Pozsonyban, nem...
Pozsonymegyében...
Magyarország sz...
az ilyen csekély...
nem igen foglalkoz...
ezáltal az ő csej...
elő. Hiszen ezrenk...
Magyarországból...
berek, a kik kíván...
re meghaltak Magy...
és valjon mozdito...
Kálmán csak szája...
akadályozására? N...
szegény ördögök...
akar itthoniété, ak...
zonyos csejök sz...
nullaként szerepelt...
Egészen más...
belügyminiszter u...
kiadására, mint a...
pathia, vagy a ke...
Nézzük csak, hogy...
folyt le ez ideig a...
Istóczy korm...
évek óta izgat a...
ellenzék gunynevet...
beszédeket tartott...
a pártklubban, v...
és más helyeken...
elégedve, kiadta l...
ben a talmud szét

Eredeti keleti
R Ó Z S A T E J,
(Original-Oriental Rosenmilch)

Russ Károly gyógyszerész, mely a bőrnek tüstént oly gyöngéd, fehér, ifjú frissességű szint ad, mint minőt más szer adni nem képes eltávolítja a ránczokat, sarga vagy barna pecséteket, májfoltokat, szepilőt, pattanásokat, szőrtüszőlobbot és egyaránt mindenik testrészhöz alkalmazható. Ára 1 forint.

Tanningene.
Ölömmentes, ártalmatlan hajfestő szer
szürke, fehéres és vörös hajra.

Szakál és szemöldök a legegyszerűbb módon, egyetlen egyszeri használat mellett, egész megbízhatóan és biztosan ugyanszón hibátlan fényes szőke, barna és fekete természetes színt vissza nyrik, melylyel a megőszülés előtt birtak, s melyet sem szappannal mosás, sem gőzfürdő használata nem bír elenyésztetni. Ára 2 frt 50 kr.

Ezen különlegességek lelkiismeretesen vannak megpróbálva, törvény által védve, ártalmatlanságáért és valódiságáért kezességet nyujt készítője, hol a szer kapható

CARL RUSS NACHFULGER (Ant. J. Czerny)
BÉCS, I. Wallfischgasse Nr. 3.

Kitüntetve nyolcz kiállításon.

RAKTARAK: Debreczenben Dr. Rotschnek V. Emil gyógyszerész-tárában. Budapestben Török József győgytára király-utca 12. Miskolczon Dr. Herz Mórta gyógyszer, Nyiregyháza: Lederer Ignác győgy; Kassán: Wandraschek Karoly gyógyszerész és sok más jónévu győgytárban. — Azonban arra kéretek jól ügyelni, hogy tisztán a Russ gyártmányai kereszenek, minthogy hasonló néven más gyártmányok is hozatnak forgalomba, melyek mndezáltal értéktelenek. Részletes leirasok ezen különlegességek folett kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

E hirdetés alkalmi használatra megőrzendő, mivel az ritkán közlötetik.

ZÁDOR LAJOS
selyem, divat és kézműáru kereskedése
DEBRECZEN,
főpiacson, a városháza alatt.

Raktáramon a legnagyobb, izlésteljes választékban találtatnak mindentféle fekete és szines selyem áruk, barsonyok és Plüchök: finom gyapju és félgypju szövetek; sokféle minőségben és különböző árban Satin merveilleux, Cachemire, Satin double, Beige divat rubakelmék, hozzávaló diszítőkkel, divatos gombokkal és belés neműekkel.

Ugyiszint legnagyobb választékban kaphatók: gyász ruha szövetek minden nemei: fekete-terneau indiai Cachemire stb. továbbá csipkék, szalagok, csipke fűzők és kendők, valamint csipkéből készült sok más divattárgyak, csipke függönyök. — Valódi francia derekfűzők.

Különösen ajánlhatom a raktáramon legdusabb választékban található

kész női felöltőket,
barsony, selyem, mattassé kammgarn, palmerston és más gyapjukelmékből,
FINOM NŐIBUNDÁKAT
sicilienne mattassé és más finom szövetekből,
eső-köpenyeket, női kabátokat
különböző árban a legolcsóbbtól a legrágább áráig.

(291.)

A „DEBRECZEN...
Danton...
(DUMAS SÁNDOR...
ozimú történeim...
HARMADIK...
XI...
A regény b...
„Ea könnyen m...
tam, én eszemet veszt...
szerelem miatt! Igen...
Mihelyt Cecilia szellem...
mába kerítette, mihely...
lebilincsel, tulajdonos...
szivem, mely lényemnek...
maradt, melynek hatá...
fejül. — szivem, mo...
a szerelem által, s én...
dományomat, bölcsesze...
met adtam által, azon...
ó egy napon szivemb...
landó lenne nekem át...
pes lehet ön felfogui...
hanem feltett remény...
„Ön lehet vallom...
uj Heloise? — kérde...
Marat büszkén...
szola:
„Nem, igen jól...
nőhöz fordultam. Nag...
a hidegséget, melylyel...
gadtá. Hogy állhattam...
alázatos és szerelmes